

Vuoden 2026 talousarvion laadintakehys

Kunnanhallitus 09.06.2025 § 222

379/02.02.00/2025

Valmistelija	talousjohtaja Esa Lindell, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihte)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion 2026 laadintakehyksen ja merkitsee tiedokseen vuosien 2027–2028 investointien taloussuunnitelman laadintakehyksen 2 kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2026 talousarvioehdotuksensa toimielintasoisen toimintakateen puitteissa siten, että myös taloussuunnitteluvuosien ylijäämäinen tulos saavutetaan ottaen huomioon erikseen sitovan HSL:n sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden määrärahan 3 kehottaa kaikkia toimialoja kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana 4 todeta, että toimielinten ehdotukset vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 3.10.2025 5 todeta vuoden 2026 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa: - Lautakuntakäsittelyt 3.10.2025 mennessä - Kunnanjohtajan talousarvioesitys KH:lle 9.10.2025 - KH:n talousarvioehdotus valtuustolle KH 13.10.2025 - Valtuuston talousarviokokous KV 17.11.2025.
Käsittely	Kunnanjohtaja Virpi Sailas ja talousjohtaja Esa Lindell esittelivät asiaa kokouksessa. Valtuuston puheenjohtaja Tony Björk poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.40. Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi että keskustelun aikana Anna Sahiluoma on tehnyt seuraavan vastaehdotuksen: Kunnanhallitus päättää, että:

- 1) Käyttömenoja vähennetään 1 miljoonaa euroa viranhaltijoiden valitsemista käyttömenojen kohdista, koska kunnalla on edelleen noin 1 MEUR talouden sopeutustarve. Kunnan hankintoja tehostetaan noin 1 MEUR:lla / annum.
- 2) Vastuullisen taloudenpidon kokonaisuudessa veronkorotukset ovat keinovalikoimassa viimesijainen vaihtoehto.
- 3) Kunnanhallituksen 2.6.2025 tekemä päätös HSL-selvityksen teettämisestä käynnistetään välittömästi. (Alkujaan selvitys ollut tarkoitus käynnistää ”heti KKO:n tultua tiedoksi 19.5. kunnanvaltuustolle”).
- 4) Kunnan investointeja arvioidaan kustannushyötylaskelmiin perustuen sen mukaan, parantavatko ne esimerkiksi kunnan verotulokertymää tai tuovat kunnalle jotain muuta hyötyä.
- 5) Henkilöstön osalta, mikäli täyttölupamenettelyllä ei henkilökustannuksia saada hallittua, tarkastellaan ja tarvittaessa toimeenpannaan muita vaihtoehtoja.

Vastaehdotusta kannattivat Piia Aallonharja, Matti Kaurila, Anneli Granström, Ulf Kjerin ja Timo Haapaniemi.

Vastaehdotuksen kaikkia kohtia ei hyväksytty yksimielisesti, joten puheenjohtaja ilmoitti että jokaisesta kohdasta on äänestettävä erikseen.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne jotka kannattavat Anna Sahiluoman vastaehdotusta äänestävät EI.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 1:

Käyttömenoja vähennetään 1 miljoonaa euroa viranhaltijoiden valitsemista käyttömenojen kohdista, koska kunnalla on edelleen noin 1 MEUR talouden sopeutustarve. Kunnan hankintoja tehostetaan noin 1 MEUR:lla / annum.

Äänestyksessä annettiin 5 JAA ääntä ja 8 EI ääntä.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 1 sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät Markus Myllyniemi, Kati Kaihlaranta, Ulf Kjerin, Saara Huhmarniemi ja Anna Aintila

EI äänestivät Anneli Granström, Antti Kilappa, Anna Sahiluoma, Matti Kaurila, Timo Haapaniemi, Ari Harinen, Piia Aallonharja ja Carl-Johan Kajanti.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 2:

Vastuullisen taloudenpidon kokonaisuudessa veronkorotukset ovat keinovalikoimassa viimesijainen vaihtoehto.

Äänestyksessä annettiin 5 JAA ääntä ja 8 EI ääntä.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 2 sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät Kati Kaihlaranta, Anna Aintila, Markus Myllyniemi, Saara Huhmarniemi ja Ulf Kjerin

Ei äänestivät Carl-Johan Kajanti, Antti Kilappa, Ari Harinen, Timo Haapaniemi, Matti Kaurila, Anna Sahiluoma, Piia Aallonharja ja Anneli Granström.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 3:

Kunnanhallituksen 2.6.2025 tekemä päätös HSL-selvityksen teettämisestä käynnistetään välittömästi. (Alkujaan selvitys ollut tarkoitus käynnistää ”heti KKO:n tultua tiedoksi 19.5. kunnanvaltuustolle”).

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 3 hyväksyttiin yksimielisesti.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 4:

Kunnan investointeja arvioidaan kustannushyötylaskelmiin perustuen sen mukaan, parantavatko ne esimerkiksi kunnan verotulokertymää tai tuovat kunnalle jotain muuta hyötyä.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 4 hyväksyttiin yksimielisesti.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 5:

Henkilöstön osalta, mikäli täyttölupamenettelyllä ei henkilökustannuksia saada hallittua, tarkastellaan ja tarvittaessa toimeenpannaan muita vaihtoehtoja.

Äänestyksessä annettiin 5 JAA ääntä ja 8 EI ääntä.

Anna Sahiluoman vastaehdotuksen kohta 5 sai enemmän ääniä ja voitti.

JAA äänestivät Saara Huhmarniemi, Anna Aintila, Kati Kaihlaranta, Markus Myllyniemi ja Antti Kilappa.

Ei äänestivät Timo Haapaniemi, Ulf Kjerin, Anneli Granström, Ari Harinen, Piia Aallonharja, Matti Kaurila, Carl-Johan Kajanti ja Anna Sahiluoma.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

1

hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion 2026 laadintakehyksen ja merkitsee tiedokseen vuosien 2027–2028 investointien taloussuunnitelman laadintakehyksen seuraavin muutoksin:

- Käyttömenoja vähennetään 1 miljoonaa euroa viranhaltijoiden valitsemista käyttömenojen kohdista, koska kunnalla on edelleen noin 1 MEUR talouden sopeutustarve. □ Kunnan hankintoja tehostetaan noin 1 MEUR:lla / annum.

□- Vastuullisen taloudenpidon kokonaisuudessa veronkorotukset ovat keinovalikoimassa viimesijainen vaihtoehto.

□- Kunnanhallituksen 2.6.2025 tekemä päätös HSL-selvityksen teettämisestä käynnistetään välittömästi. (Alkujaan selvitys ollut tarkoitus käynnistää ”heti KKO:n tultua tiedoksi 19.5. kunnanvaltuustolle”).

□- Kunnan investointeja arvioidaan kustannushyötylaskelmiin perustuen sen mukaan, parantavatko ne esimerkiksi kunnan verotulokertymää tai tuovat kunnalle jotain muuta hyötyä.

- Henkilöstön osalta, mikäli täyttölupamenettelyllä ei henkilökustannuksia saada hallittua, tarkastellaan ja tarvittaessa toimeenpannaan muita vaihtoehtoja.

2

kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2026 talousarvioehdotuksensa toimielintasoisen toimintakatteen puitteissa siten, että myös taloussuunnitteluvuosien ylijäämäinen tulos saavutetaan ottaen huomioon erikseen sitovan HSL:n sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden määrärahan

3

kehottaa kaikkia toimialoja kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana

4

todeta, että toimielinten ehdotukset vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 3.10.2025

5

todeta vuoden 2026 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa:

- Lautakuntakäsittelyt 3.10.2025 mennessä
- Kunnanjohtajan talousarvioesitys KH:lle 9.10.2025
- KH:n talousarvioehdotus valtuustolle KH 13.10.2025
- Valtuuston talousarviokokous KV 17.11.2025.

Selostus

Talousarviossa määritellään Kirkkonummen kunnan menot ja tulot sekä tavoitteet seuraavalle vuodelle, ja se sisältää myös kunnan investoinnit.

Talousarvion lähtökohtana on kunnan hyväksytty kuntastrategia. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi.

Kunnan talousarvion valmistelu on käynnistynyt huhtikuussa kunnan toimialojen kehysesityksillä. Kunnanhallitus käsitteli seminaarissaan 9.5.2025 kunnan talouden skenaarioita ja talousarvioon vaikuttavia asioita.

Kunnanhallitus hyväksyy 9.6.2025 talousarvion kehiksen. Kirkkonummen kunnan lautakunnat käsittelevät talousarviota ennen lokakuun 2025 alkua. Lautakuntien ehdotusten pohjalta kunnanjohtaja valmistelee talousarvioehdotuksen, joka julkaistaan 9.10.2025. Talousarvioehdotus

etenee ensin kunnanhallituksen käsiteltäväksi 4.11.2024. Valtuusto hyväksyy talousarvion 2026 ja samalla taloussuunnitelman 2027–2028 kokouksessaan 17.11.2025.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet hyväksytään kunnanhallituksessa marras-joulukuussa 2025. Toimielinten käyttösuunnitelmat hyväksytään viimeistään 31.1.2025.

Taloussuunnitelmassa esitetään kunnan toimintojen kehittämistavoitteet ja selvitetään, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja valtuutetuille raportoidaan tilanteesta osavuosikatsauksissa.

Yleinen taloudellinen tilanne

Kuntataloudessa on lähivuosina tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino. Talousarviotyötä haastavat Kirkkonummella korkealla tasolla pysyvä peruskorjaus- ja uudisinvestointien tarve sekä korkealla tasolla olevat infrainvestoinnit ja näistä johtuva lainanottotarve ja sen seurauksena lisääntyvät korkomenot. Investointitasoa esitetään leikattavaksi muista kuin talonrakennusinvestoinneista taloussuunnittelukaudella keskimäärin 10 % vuodessa. Sen vaikutus rahoituskuluihin on mukana kehysesityksessä.

Vuonna 2025 toteutettu palkkaratkaisu nostaa henkilöstömenoja keskimäärin 3 prosentilla vuosittain tulevana vuosina.

Riskinä on myös TE-uudistuksen kustannusten nousu saatavia valtionosuuksia korkeammiksi. Toisaalta kunnan asukasluku on nousussa, mikä tuo kuntaan lisää verotuloja ja tehostaa toiminnan yksikkökustannuksia, mutta lisää investointien tarvetta.

Suomen Kuntaliitto on julkistanut toukokuussa viimeisimmän vuoden 2026 verotuloennusteen, jonka toteutuessa Kirkkonummi saa verotuloja 5,2 milj. euroa eli 4,9 % vuoden 2025 ennustetta enemmän. Valtakunnallisesti yhteisöveron tuotto on laskenut ja niin myös Kirkkonummella. Kasvu tulee kunnallisveron tuoton kasvusta, jonka ennustetaan kasvavan 6,0 %. Vuonna 2025 verotuotto ennustetaan kasvavan vain 1,5 milj. euroa. Verotuloennuste vuosille 2026–2028 kuitenkin vielä muuttunee, joka otetaan lopullisessa talousarvioesityksessä huomioon.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Suomen Kuntaliitto on julkistanut uudet vuoden 2026 ennusteet valtionosuudesta, jonka toteutuessa Kirkkonummi saa valtionosuuksia 0,4 milj. euroa vuotta 2025 enemmän, jolla pitäisi kattaa erityisopetuksen toteuttamiseen kohdistuvat järjestämisvaatimukset.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen on käynnistynyt ja Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksen mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta vuonna 2027.

Kirkkonummen kunnan vuosikate on kasvanut vuosittain 2021–2023 (21,3 m€, 38,3 m€, 42,3 m€, mutta laski 29,1 milj. euroon vuonna 2024). Vuosi

2024 oli budjetoitua parempi ja kunta teki ylijäämää 11,5 milj. euroa. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä oli 56,6 milj. euroa vuonna 2024. Kunnan tulevat vuodet näyttävät talouden näkökulmasta haasteellisimmilta. Kunnan tehtävien lisääntyessä ja saatavien valtionosuuksien vähentyessä menojen sopeuttaminen on jatkossa haasteellisempaa.